

Джерелами формування фінансових ресурсів підприємства є:

– сформовані під час заснування підприємства (внески засновників у статутний капітал: акціонерний капітал; внески членів кооперативу, товариства; галузеві фінансові ресурси; бюджетні кошти);

– сформовані за рахунок власних та притриманих до них коштів (доходи від операційної, інвестиційної, фінансової діяльності; амортизаційні відрахування; цільові надходження; стійкі пасиви; інші види);

– мобілізовані на фінансовому ринку (надходження коштів від емісії акцій, облігацій та інших видів цінних паперів; банківські та комерційні кредити, фінансовий лізинг);

– зараховані у порядку розподілу грошових надходжень (Фінансові ресурси, які надійшли від галузевих структур, концернів, асоціацій; страхові відшкодування; Бюджетні асигнування: бюджетні інвестиції; державні дотації; державні субсидії).

Сучасні умови трансформації економічної системи України та проблеми виходу її з кризи потребують вчасного формування та використання фінансового капіталу для забезпечення розширеного відтворення. Це особливо актуально для промислових підприємств, які відчувають нестачу фінансових ресурсів в умовах загострення конкурентної боротьби на ринку. Однією з основоположних проблем світової економіки є проблема недостатності інвестиційних ресурсів та боротьби за їхнє ефективне використання. Тому, однією з вагомих причин, яка стримує збільшення зовнішніх джерел фінансування для здійснення інвестиційних проектів в умовах перехідної економіки, є високі ризики вкладання інвестиційних ресурсів, що можуть призвести до недоотримання запланованого прибутку чи втрати вкладених коштів [2, с. 86].

Для поліпшення фінансового добробуту підприємства потрібне раціональне використання наявних фінансових ресурсів. Тому управління своєчасним формуванням усіх видів фінансових ресурсів є однією з функцій фінансового залучення ресурсів на підприємствах, а також безперервний пошук резервів акумуляції фінансових ресурсів (якнайбільше власних) для забезпечення відповідного фінансового стану та стійкої, стабільної роботи підприємства. Це передбачає стимулювання поповнення фінансових ресурсів, а насамперед грошових коштів.

За наслідком кризових явищ економічного розвитку підприємств у останні роки стала гостра нестача фінансових ресурсів, що істотно позначилося на ефективності господарювання. Це пов'язано з помірним розвитком інвестиційного клімату в країні. Головним завданням для покращення інвестиційного клімату в Україні можна виділити: підготовку необхідної правової та організаційної бази для підвищення дієздатності механізмів забезпечення інвестиційного клімату й формування основи збереження та нарощування конкурентно-спроможності вітчизняної економіки, а також створення умов для зацікавлення національних інвесторів вкладати кошти та використовувати прибутки всередині країни, не вивозячи їх за кордон [3, с. 110].

Отже, основним завданням в умовах кризових явищ, а також непередбачуваних обставин різного походження є вибір та дотримання такої стратегії формування та використання фінансових ресурсів підприємств, щоб вона спрямовувалася на забезпечення рентабельності та ліквідності, зниження фінансових ризиків та підвищення ефективності використання наявного фінансового потенціалу.

Література

1. Оліярник В.В., Гаврилюк Г.Є. Фінансові ресурси та управління ними в господарській діяльності підприємства / В.В. Оліярник, Г.Є. Гаврилюк // Фінансово-економічний розвиток України в умовах глобалізаційно-інтеграційних процесів: збірник матеріалів III всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції, 28 лютого 2014р. – Львів: ЛКА, 2014. – с. 238-241.
2. Вакуліч М.М. Аналіз методів оцінювання інвестиційного клімату в Україні в умовах сучасної хаотично структурованої економіки // Бізнес Інформ. – 2013. – № 1. – С. 85–88.
3. Мельник О. Особливості функціонування фінансових ресурсів в системі управління підприємством / О. Мельник // Галицький економічний вісник. – 2012. – №3(36). – С. 108–116.

УДК 330.567.28

АНАЛІЗ СТРУКТУРИ СПОЖИВЧИХ ВИТРАТ ДОМОГОСПОДАРСТВ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ

Щербанюк А. – ст. 4 курсу, гр. Фвн-42

Науковий керівник – к. е. н., доцент Нагайчук В. В.

Вінницький навчально-науковий інститут економіки ТНЕУ

Домогосподарства відіграють визначальну роль в сучасній економіці. Доказом цього є те, що споживання матеріальних благ в першу чергу відбувається в секторі домогосподарств, а також домогосподарства виробляють певну частку внутрішнього продукту. В зв'язку з останніми подіями кризові процеси в Україні викликали досить важку економічну ситуацію, що призвела до зменшення

реальної заробітної плати та зниження купівельної спроможності населення внаслідок інфляційних процесів. Як наслідок потерпають підприємства, що орієнтовані на внутрішній ринок.

Різні аспекти напрямів здійснення витрат домогосподарств вивчали такі вітчизняні та зарубіжні науковці, як С. Белозьоров, Н. Героніна, Т. Кізіма, Л. Окунева, Ю. Русанов, О. Свірідонов.

Витрати домогосподарства – сукупність платежів, які здійснюються домогосподарством з метою забезпечення його життєдіяльності, що включають витрати на придбання продовольчих і непродовольчих товарів та оплату послуг, інвестиційні витрати, податки на доходи, майно та інші сплачені поточні трансферти [1, с. 379]. Здійснюючи витрати своїх коштів, члени домогосподарства задовольняють різноманітні потреби. Задоволення потреб домогосподарства можливо двома шляхами:

використання грошових доходів, тобто здійснення грошових витрат; натуральним самозабезпеченням, яке відбувається за рахунок власної трудової діяльності [2, с. 320].

Аналізуючи структуру сукупних витрат домогосподарств, то можна дійти висновку, що найбільша частка належить витратам на споживання, необхідно відзначити загальну тенденцію до її збільшення й відповідного зменшення питомої ваги неспоживчих сукупних витрат (табл. 1).

Таблиця 1

Структура сукупних витрат українських домогосподарств за 2010 – 2014 рр., %*

Структура сукупних витрат домогосподарств,	2010	2011	2012	2013	2014 ¹
Споживчі сукупні витрати	89,9	90,1	90,8	90,2	91,6
продукти харчування та безалкогольні напої	51,6	51,3	50,1	50,1	51,9
алкогольні напої, тютюнові вироби	3,4	3,4	3,5	3,5	3,4
непродовольчі товари та послуги	34,9	35,4	37,2	36,6	36,3
Неспоживчі сукупні витрати	10,1	9,9	9,2	9,8	8,4

¹ Без урахування частини зони проведення антитерористичної операції.

* Складено автором на основі [3]

У складі споживчих витрат витрати на продукти харчування та безалкогольні напої є домінуючими. Наведені дані свідчать про збільшення питомої ваги витрат на дані товари, натомість простежується тенденція до зменшення частки витрат на непродовольчі товари.

Аналізуючи сукупні витрати в середньому за місяць у розрахунку на одне домогосподарство, можна сказати про те, що вони з кожним роком зростали, адже у 2013р. вони склали 3820,3 грн, а вже в 2014р. – 4048,9 грн, тобто на 228,6 грн більше.

Досвід країн з розвинутою ринковою економікою свідчить, що частка витрат на продукти харчування значно нижча за українські показники: питома вага витрат на продукти харчування та безалкогольні напої за 2012 рік у Республіці Корея становить близько 14,2%, а у Японії цей показник за результатами 2012 року становив близько 23,6% [4]. Що стосується країн-членів СНД, то більшість витрат домогосподарств теж припадає на придбання продуктів харчування: питома вага даних витрат у

Азербайджані сягає приблизно 65%, у Росії – 47%, у Молдові – 44%, Білорусі – 40%.

Аналіз динаміки складу і структури споживчих витрат домогосподарств України, продемонстрував прямий вплив економічних криз на зміну витрат домогосподарств України. Тому, для покращення ситуації з формуванням витрат домогосподарств, особливо в умовах економічних криз, влада повинна ураховувати головні пріоритети:

– збільшення трудових доходів і доходів від інших видів фінансово-господарської діяльності домашніх господарств за рахунок: збільшення мінімальної заробітної плати до рівня прийнятого в ЄС; мінімальна заробітної плати повинна перевищувати прожитковий мінімум як мінімум в 2 рази.

– реалізація заходів щодо подолання інфляції, яка включає: скорочення дефіциту державного бюджету, раціональне управління і використання кредитними ресурсами, збалансована експортно-імпортна політика, боротьба з розкраданням бюджетних коштів.

Література

1. Фінанси : підручник. / за ред. С. І. Юрія, В. М. Федосова. – 2-ге вид. переробл. і доповн. – К. : Знання, 2012. – 687 с.
2. Финансы. Денежное обращение. Кредит: Учебник для вузов / [Г.Б. Поляк, Л. Д. Андросова, Т. А. Башкатова и др.]; под ред. проф. Г. Б. Поляка. – [2-е изд.]. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2006. – 512 с.
3. Державний комітет статистики України [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
4. Российские реформы в цифрах и фактах [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://kaivg.narod.ru>

УДК 336.1:342

СТАН ВАЛЮТНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ ЯК СКЛАДОВОЇ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ

Щербанюк А. – ст. 4 курсу, гр. Фвн-42

Науковий керівник – к.е.н., доцент Мацедонська Н. В.

Вінницький навчально-науковий інститут економіки ТНЕУ

В обставинах пришвидшеної глобалізації світового господарства однією з найважливіших проблем в Україні є зростання ризику фінансової безпеці, що в свою чергу, призводить до виникнення загроз валютній безпеці. Саме від підтримання належного рівня фінансової безпеки залежить ефективне та дієве вирішення валютних проблем,

адже динаміка курсу безпосередньо впливає на фактори, пов'язані з ціною і ціноутворенням та, взагалі, з відтворювальним процесом.

Вагомий внесок у дослідження проблеми валютної безпеки внесли багато вчених, зокрема Л.Л. Тарангул, О.І. Барановський, А.О. Клименко, Л.М. Кравченко, І.Ф. Білько, В.І. Міщенко, А.І. Сухоруков,